Poste Restante ★

Medlemsblad för
Nils Ferlin-Sällskapet
Nr 1 1988

Wijter fröst th*ett* kommer m*edh* ijs
& horor hyemalis,
sommor och blomster th*ett* kommer m*edh* pris
& decor estiualis
the glædie sigh mott sommorsens tijdh*er*,
tam vario decore,
förvtan th*en* ena migh görs oblidh
præ nimio dolore

Nu ähr kommen th*en* lekia kan
& morbum suffocare,
th*er* til haffuer bådhe mackt och sin,
& me sanabit
förvtan th*en* ene vill nu rådha migh bott,
vaticino p*ro*lato
tå bliffuer iagh vtaff sorgen lost,
furore duplicato

Nu är kommen th*en* lystighe tid,
quo flores floreantur,
marken giörs grön och solen giörs blidh
& silue floriantur
th*ett* glæder sigh bådhe foghell och diur
Estatis in dulcore,
th*er* til bådhe pighor och stålte Jungfruer
earum*que* amore.

Min kärest hon bo*r* på högt itt bergh
q*ui* culmen hab*et* litis,
och til th*ett* huus tå ligger en bro,
de gemmis margarit*is*
iag stegh migh wp iagh gick th*er* in
progrediens ad illam
hon togh mig så kärligh wthi sin (famffn) fampn
pie palpabit maxillas

Jagh haffuer fååt så lönligh en sotth
quem nolo promulgare,
th*en* fick iagh ij skoghe ij går,
dum iui spaciari,
ey är th*en* me^ster ij werlden till,
q*ui* cura*m* medicabit
för vta*n* th*en* ene om hon så will
hæc sola me sanabit.

Ij waren wellkommen käre herre min,
spes mea sanitatis,
ij skole*n* dricka th*ett* klara win,
de cornib*us* auratis,
hon lade migh vthi en silkes sengh
carbunculis opressum,
th*er* soff iagh så söttelig på hennes arm
diei post regressum. finis seu τελως

Visa ur Harald Oluffsons visbok från 1670-talet, som Nils Ferlin bearbetade för en film och sedan tog med i samlingen "Från mitt ekorrhjul" under rubriken "Djäknevisa från 1500-talet." Se sid 3.

Omslagsbilden: Konstnären Vivianne Geijer. Lund, har gjort denna Ferlin-skulptur i anledning av 90-årsminnet av skaldens födelse.

Kära Ferlinvänner

Nils Ferlins dikter har sina öden. Ett av de äventyrligare knyter an till filmen "En äventyrare". Den spelades in 1942 och handlar om Lars Wivallius äventyrliga och oroliga leverne. Gunnar Olsson var regissör och Sture Lagerwall agerade skalden. Enligt Torsten Jungstedt varken sjöng eller spelade Lagerwall på riktigt, ty sångrösten fick han låna av Göteborgssångaren Björn Berglund och konsten att spela gitarr av Lille Bror Söderlundh. Inför filmen hade man haft svårt att finna bra sångbara Wivalliusdikter. Knut Brodin, som var "filmens egen musikexpert" hade som uppgift att finna fram material och det var här Ferlin kopplades in. Kanske var det svågern Edvard Hladisch, som ofta var arrangör av filmmusik, och bl a för musiken i "En äventyrare" som föreslagit Ferlin till uppgiften att åstadkomma sångbara dikter till filmen. Brodin och Ferlin letade efter material bland 1500- och 1600-tals sånger, som hade något av Wivallius i sig. Det blev en bearbetning av en visa från 1500-talet, som sedan under rubriken " Djäknevisa från 1500-talet" kom att ingå i **Från mitt ekorrhjul.** "Kärleksvisa (efter Wivallius)" kom in i **Med många kulörta lyktor** och "Loppvisa", vilken med vissa förändringar och med rubriken "En äventyrare", införlivades i **Från mitt ekorrhjul.**

"Djäknevisa" är således en bearbetning av en visa, som enligt vad jag funnit för första gången dyker upp i Harald Oluffsons handskrivna visbok och som antagligen skrevs mellan åren 1571 och 1573 (se sid 2). Men den finns även med i senare handskriftssamlingar, t ex i Älfs visbok från 1700-talet.

Ferlins bearbetning ligger emellertid av dessa två uppteckningar närmast 1500-talsversionen. Bland manuskripten till filmen fann jag ett förslag som Ferlin gjort inför filminspelningen, där tre av förlagans sex strofer är uteslutna. Enligt Jungstedt kom aldrig Ferlinversionens sista strof med i den färdiga filmen. Innan Ferlin tog in "Djäknevisa" i diktsamlingen bearbetade han andra strofen ytterligare så att den fick följande lydelse:

Vännen min på ett berg ser jag bo
qui culmen habet litis
Upp till det berget leder en bro
de gemmis et margaritis
Stod jag mig upp och gick därin
progrediens ad illam
Tog hon mig strax i famnen sin
pie palpabit maxillam

De latinska inslagen i dikten följer ordagrant förlagan och som framgår har Ferlin i filmmanuskriptet låtit översättningarna stå inom parantes.

Användandet av latinska inslag i visdiktningen blev vanligt just hos de s k studentskalderna på 1500-talet. Ofta hade dessa visor också lärda inslag kombinerade med en friskare och käckare ton än vad som annars var vanligt vid denna tid. Kanske har Ferlin med anledning av just denna vistyp givit visan rubriken "Djäknevisa", vilket den inte har i förlagorna.

Bakgrundsmusiken i filmen stod Nathan Görling och Erik Bauman för, medan Knut Brodin fick leta fram lämpliga melodier till Ferlinvisorna. Av Folke Bohlin har jag fått veta att den melodi som i körarrangemang kopplats till "Djäknevisa" t ex av David Wikander är ett lätt bearbetning av en gammal melodi hämtad ur Piae Cantiones från 1582.

Må denna traditionsrika visa bringa en vårlig hälsning.

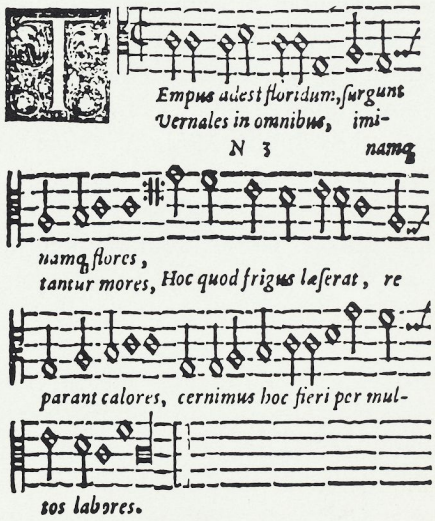

Ur "Piae Cantiones".

Vi råkas alltjämt

av Ole Torvalds

Ole Torvalds är en av de kända lyrikerna i det svenska Finlands krigsgeneration. Han debuterade 1939 med "Vi sjunger inte för dem" och fortsatte med ett par samlingar under krigstiden, alla med klart ställningstagande mot kriget och mot totalitära maktsträvanden. Under lång tid var han chefredaktör för dagstidningen Åbo Underrättelser. Han är också en av landets stora översättare med så vitt skilda tolkningar som Mika Waltaris "Sinuhe egyptiern" och Omar Khayyam-Edward Fitzgeralds "Rubaiyat". — Här berättar Ole Torvalds om sin nära vänskap med Nils Ferlin.

Just när jag hade börjat försöka samla tankarna till att infria ett gammalt löfte om några minnesglimtar av Nils Ferlin, sände "makterna" en rätt i mitt hjärta träffande text i min väg, några goda tankar om våra relationer till döda vänner. Det var Theodor Kallifatides som skrev (SvD 14.3.88) om sin och en väns dämpade samvaro kring minnet av den gemensamme vännen Gerard Bonnier, vars bortgång hade förblivit overklig för Kallifatides: "Jag måste skriva ner den på papperet innan jag kan förstå den", skrev han, och fortsatte:

"Det är ett intressant fenomen. Det är inte heller begränsat till skrivande personer. Det gäller oss alla. Varför reser vi minnesstenar?

Inte bara för att minnas de döda utan också för att förstå att de är döda. Men i grund och botten förstår vi det aldrig.

Hade vi inte alla dessa ceremonier och ritualer kring döden så skulle vi antagligen inte ens *veta* att de döda är döda. Vi skulle fortsätta att leva med dem som om ingenting hade hänt.

Det är sant, vi skulle inte träffa dem så ofta, men det är många som vi älskar och som vi inte träffar och som inte är döda."

*

Det har varit gott om tid — mer än ett kvartssekel — att prägla in i sitt medvetande att Nils är död. Ändå vill det inte riktigt lyckas. Bland alla de på växlande sätt avhållna som man under ett drygt sjuttiårigt liv har hunnit förlora, hör Nils till dem som är varmast och starkast närvarande när tanken och känslan alltemellan på nytt söker upp honom. Vi råkas alltjämt inte så helt sällan, och det känns ofta nästan som förr.

Den första bekanskapen var indirekt och ensidig: ett finlands-svenskt poetfrö samlade starka upplevelser av Sveriges lyriska 30-tal, inte minst av Lagerkvist och Ferlin. Det kunde nogsamt noteras i mitt första lilla dikthäfte hösten 1939, kort efter utgivningen bortsopat av mera bullersamma händelser. Skygg för att uppfattas som en kändis-lus dröjde jag under krigsåren länge med att försöka ta brevkontakt, och av våra första sporadiska portförbindelser har jag dessvärre inte längre några spår i behåll. Det var först när Finland på hösten 44 hade trasslat sig ut ur fortsättningskriget som jag fick tillfälle att råka Nils direkt. Jag vill minnas — men år och händelser har på mer än 40 års avstånd en benägenhet att flyta ihop — att Olof Lagercrantz medverkade vid det första sammanträffandet, som stilenligt ägde rum på Freden.

Det blev omedelbart vad man nog vågar kalla en hjärtevänskap, också med den långmodigt goda Henny, som kanske såg mig som ett slags inte alltför bohemiskt oroväckande lillebror från hennes egen finlands-svenska ursprungsmiljö. — Så följde ett och ett halvt årtionde av sporadiska sammanträffanden — alltför sällan — och däremellan utbyten av dedikationsböcker, relativt fåordiga kort- och brevhälsningar, ibland ett litet mera utförligt telefonsamtal. Det är inte mycket att

redovisa i påtagliga dokument, men det har varit och förblivit en rik fond av personlig värme.

*

Ferlins författarvän Uno Eng, som i flera år hade kamperat ihop med honom, hade i årgången 1946 av den trevliga tidskriften OBS! ett litet Nils-porträtt med bland annat de här raderna: "Han kan vara mild och tålmodig som en engelsk lantpräst och snarsint som en kaukasisk rövarbaron, fruktansvärd i sin vrede." — Den skräckinjagande sidan av honom upplevde jag för min del aldrig den minsta skymt av. Värmen i rösten, godheten i blicken och leendet är vad som mer än annat präglar minnena av både ystra och allvarliga dagar och kvällar och nätter med Nils.

Det antifiliströsa beteendet var ju inte alls så "sorglöst" som det kunde te sig. Också mycket lekfulla samtal kunde ha en klangbotten av smärtsam väsentlighet; också mycket uppsluppna åthävor, olämpliga i folkhemmet, kunde egentligen förkunna ett medmänskligt allvar.

De dedikationer som Nils skrev till mig i sviten av sina böcker innehåller en och annan glimt som kan vara av en smula mer än rent privat intresse. Exemplaret av Barfotabarn upptar inte enbart en tillägnan av Nils utan också ett till synes ovidkommande tillägg: en i bläck utförd, förvånat blängande ko och texten "Hälsning. Jan." — Kon är Jan Fridegårds ofta brukade kära signaturkräk, som han hade uppdrivit en förvånande förmåga att svänga ihop med ljusets hastighet.

NILS FERLIN

BARFOTABARN

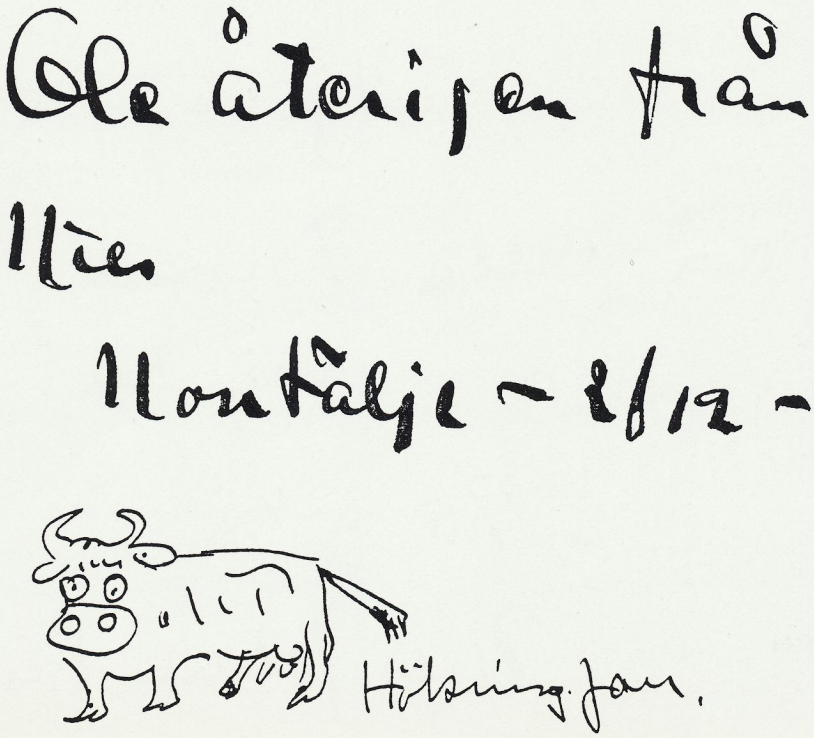

Just denna ko kom till i Norrtälje i december 1945, då jag hade plockats med som tredje man i en uppläsningsafton. Efteråt följde en såkallad liten smörgås hos tandläkar- och tidningsägarfamiljen Hultman, och på ett rätt framskridet stadium kom Moder Svea på tanken att vi skulle kväda var sin limerick i familjens gästbok. Jan och jag klämde icke utan möda fram var sin, men Nils sade sig inte äga den nödiga inspirationen. Långt senare fick jag den uteblivna limericken per post, på baksidan av ett foto där Nils sitter med pennan i hand:

Det bor en poet borti Länna
och ingen är lat såsom denna.
Det säjs att heltvisst
blir han 60-talist
förrn han åter får ork på sin penna.

Samlingen Med många kulörta lyktor, som hade komit ut i november 1944 och inte fått fullt så utmärkt kritik som de närmast föregående, särskilt Goggles 1938, sände "Nils Johan Einar" till mig i april 1945 med det ironiska rimmet "Denna dåliga bok tycker ja att Olle Torvalds ska ha!" — Dels var det ju en

NILS FERLIN

MED MÅNGA
KULÖRTA
LYKTOR

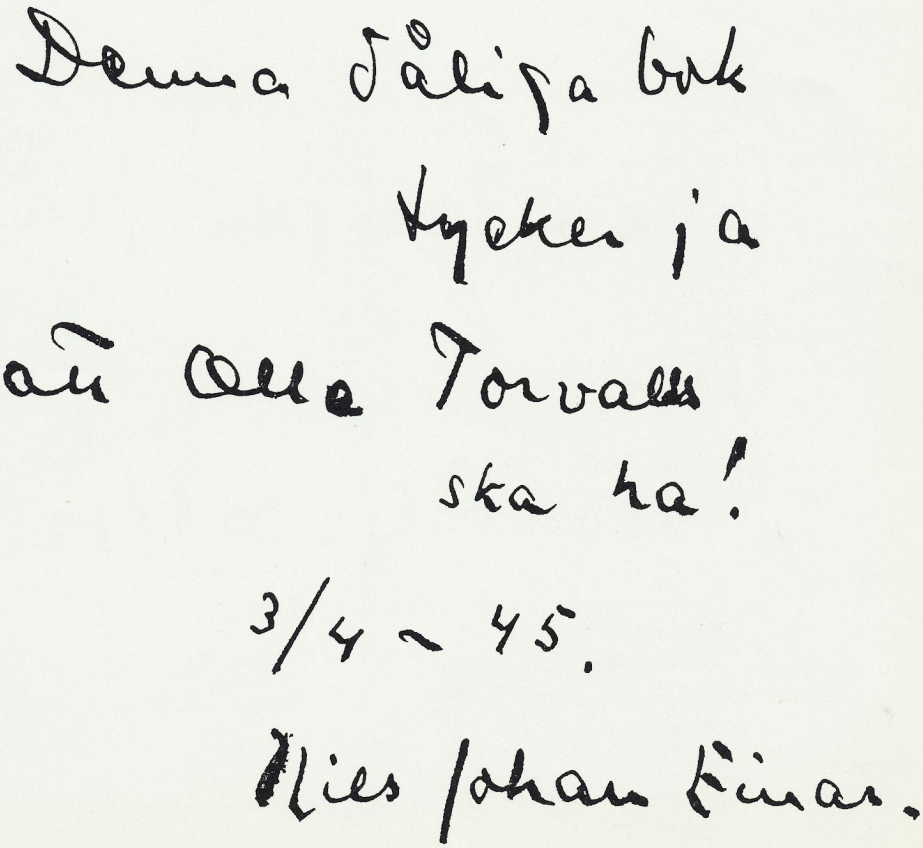

släng mot recensenterna, med dels nog också en skymt av självkritisk osäkerhet.

En annan dedikation som må nämnas står i Kejsarens papegoja av år 1951. Då var jag sedan ett par tre år över öronen belamrad av mitt arbete i ledningen för Åbo Underrättelser, och fick en lite vemodig vink om försumlighet mot vännerna i de här orden:

"Ole Torvalds
som totalt haver övergivit oss
från
Nils Johan Einar och
Henny.
Hälsa Nils!"

Vad för en Nils? Jo, Fridegård och Ferlin var gudfäder till mina 1942 och 1945 födda söner Jan och Nils. — Till sin första jul fick den späde Nils ett par vita babyskor med en broderlig liten vers, här för första gången i tryck: "Här får du ett par lyckoskor/min namne och min lillebror/att slita på tills du blir stor./Nils d.ä."

Från mitt ekorrhjul 1957 var den sista samling som kom ut medan Nils levde. Då hade han bara fyra år kvar, fyra svåra år. Att han var trött och svag syns i dedikationen, kortast av alla och med tydlig möda ritad med blåpenna: "Ole från Nils Johan Einar".

Döden — som har "en sån obehaglig dörr" — hade varit en av de ständiga följeslagarna i Nils' diktning, skrämmande, men också lockande när det var som svårast. Tärd och förvärkt närmade sig Nils den oundvikliga dörren, och hösten 1961 fick han "långt bortom hunger och dag och natt/drunkna i tidlös fred".

Han är borta, men finns alltjämt bland dem som har hållit mycket av honom.

*

Bland små reliker i min Ferlin-samling finns ett postkort från början av 1946, där Nils på textsidan gycklar med bådas vår lättja att skriva brev: till den färdigtryckta önskan om god jul och gott nytt år fogar han "trevlig påsk och dito pingst", så är det undan för en tid framåt. Också bildsidan är smålustig — men kanske bara skenbart: här traskar tre små tomtar fram, och under dem har Nils skrivit "Det gingo tre gubbar i snögen —".

Ja, vad är det med det? — Jo — bakom den leende hälsningen skymtar en av dödsdikterna i samlingen Barfotabarn. Så här lyder den första strofen och den sista i dikten "Från mormors vägg" (tydligen inspirerad av ett barndomsminne av en bild med gubbar stretande i drivor):

Det gingo tre gubbar i snögen,
lilleputtgubbar i högan snö.
Och de voro så rädda för döden,
rädda att döden dö.

- - -

Tre darrande flarn under vindens skratt
och de ungas skratt.
Och vi vet inte alls varthän någonstans
i den djupa natt.

Det som ytligt sett ter sig som gyckel hos Nils Ferlin fick sin djupdimension av hans värme och medkänsla för andra, hans ångest och vilsenhet i sin egen tillvaro. Han är en av de bortgångna vänner som är starkast närvarande hos mig.

NILS FERLIN
I ORIGINALUPPLAGOR

En döddansares visor, 4 uppl.	175 kr
Goggles, 1 uppl	250 kr
Med många kulörta lyktor, 1 uppl	200 kr

Alla med dedikation av Nils Ferlin
och i utmärkt skick, inbundna.

Tel 0243-321 13, fr o m 18 maj 19750.

En valsmelodi

Dagen är släckt,
mörkret har väckt
stjärnor och kattor och slinkor;
fyllda av skarn,
slödder och flarn
sova polishus och finkor —
Barnet det skådar i drömmarnas brus
hur en ängel med lyktor går runt våra hus.
— Och ensam i kvällen den sena
jag slåss med en smäktande vals.
Och jag är ganska mager om bena,
tillika om armar och hals —
jag har sålt mina visor till nöjets estrader
och Gud må förlåta mej somliga rader
ty jag är ganska mager om bena,
tillika om armar och hals.

Grämelsens son
i grammofon
sprattlar för Hans och för Greta.
Pajas — ack ja —
schajas — ack ja,
gott kan det vara att veta!
Skänk mej nu bara ett rimord på sol
när jag redan har använt fiol och viol?
— Ack, ensam i kvällen den sena
jag slåss med en smäktande vals,
och jag är ganska mager om bena,
tillika om armar och hals —
Jag har ingenting alls här i världen att vinna
och snart i min grop skola maskarna finna
att jag är ganska mager om bena,
tillika om armar och hals.

Bibliotekarie *Karla Bockstiegel*, Bad Harzburg i Tyska Förbundsrepubliken, har tyska som modersmål men har bott i Sverige från 1955 till 1982. 1980 började hon översätta Nils Ferlin till tyska och har samlat 31 dikter, som också finns intalade på kassett. Här följer tre av tolkningarna.

Walzerlied

Bald wird es Nacht,
schon sind erwacht
Sterne und Katzen und Flittchen,
Säufer und Strolch.
Von Gesindel vill
schlafen Arreste und Kittchen.

Kinder, die schauen in goldenem Traum,
wie die Engel still schweben um Haus und um Baum.

Und ich suche spät abends alleine
für ein Walzerlied Worte und Sinn;
und ich habe recht magere Beine,
auch sind Arme und Hals viel zu dünn.

Meine Lieder verkauft ich und einige Reihen
— für Geld nur geschrieben — mag Gott mir verzeihen;
denn ich habe recht magere Beine,
auch sind Arme und Hals viel zu dünn.

Grammophon klingt,
Pajazzo singt
alberne Weisen und Lieder.
Clown ist man heut',
Clown allezeit;
gut, man vergisst das nie wieder.

Schenk' mir jetzt nur noch ein Reimwort auf "Glück",
weil ich schon angewandt "Blick" und "Geschick".

Ach, ich suche spät abends alleine
für ein Walzerlied Worte und Sinn;
und ich habe recht magere Beine,
auch sind Arme und Hals viel zu dünn.

In der Welt gibt es nichts mehr für mich zu gewinnen,
und die Würmer, die werden im Grabe bald finden,
dass ich habe recht magere Beine,
und dass Arme und Hals viel zu dünn.

Skymning

Skymningen sveper sin stillhet
runt våra ensliga hus,
gråa och ensliga hus —
Snart skola dunkla stjärnor
springa som blommor av ljus . . .

Heden sover därunder,
heden sover i stjärnljus snart —
längtan går och jag vet ej vart . . .
Men det brusar av tyngd och sekler
så ödsligt och underbart

Dämmerung

Dämmerung hüllt ihre Stille
um unser einsames Haus,
graues und ensames Haus. —
Bald kommen dunkle Sterne
wie leuchtende Blumen heraus.

Darunter schlafen die Felder;
Sterne scheinen blad klar —
Sehnsucht wächst aus der Zeit, die war
— und es braust von versunkenen Jahren
so seltsam und wunderbar.

Jag mötte

Jag mötte en syster i natten,
hennes ögon blänkte som gråt.
Genom smutsen, skränet och skratten
mot gryningen följdes vi åt.

Det var väl en dröm allenast,
en dikt som strök mej förbi —
Jag glömde den nästan genast,
minns bara dess melodi.

Ich traf

Ich traf in der Nacht eine Schwester
mit Augen so traurig und leer.
Durch Schmutz und Lärm und Gelächter
gingen wir lange umher.

Nur ein Traum ist es wohl gewesen,
ein schnell verwehtes Lied —
Seine Worte hab' ich vergessen,
doch nicht seine Melodie.

Vid Klara Kyrka

av Ingmar Lindberg

klokskap
må ha sin klokskap
och dumheten
sitt skratt

men nu
står den där
och bligar
bligar
båd dag och natt

på denne
den mycket magre
som sågs där ren 33

med sin ensliga
blå lilla fågel
på ett enkelt
pilsnercafé

någon
frågar vem var han
vem var denne
märklige man

voilà madam

kanhända jag vet
om ni kan bevara
en hemlighet

han hade
en utsökt känsla
en känsla
för dessa personer
som saknade sinne
för proportioner

ja detta
och mycket mer

en som
står oss så nära
en poet från ett
klarakvarter

Två värmländska diktare

av Gunnar Larson

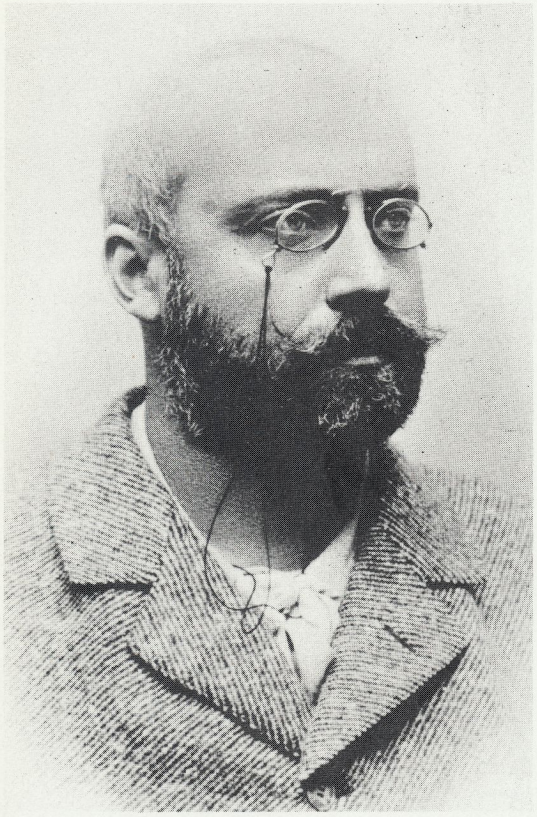

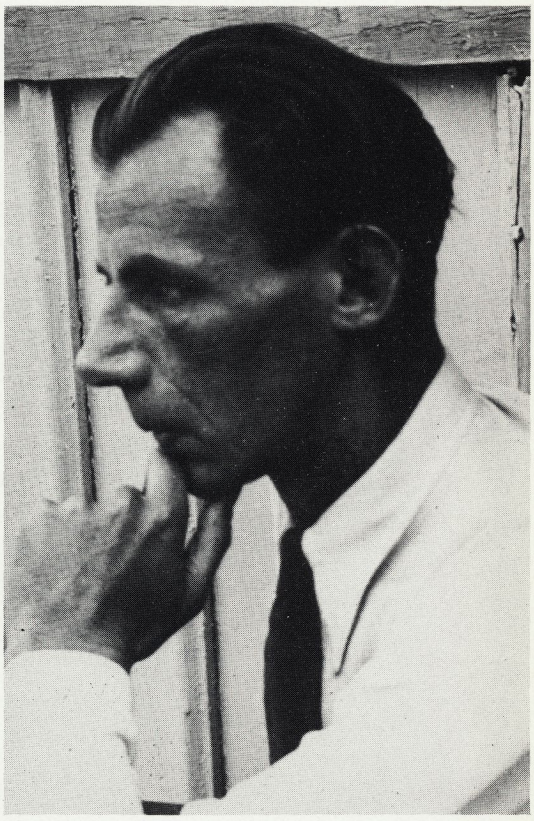

Sveriges två största lyriker under det senaste seklet, Gustaf Fröding och Nils Ferlin, var skilda åt i tiden men mindre i rummet. De kom båda från det lyriska landskapet Värmland och var båda födda i Karlstad-trakten. Ferlins far redaktionssekreteraren hade kontakt med Fröding i tidningssammanhang. Gustaf Fröding framstod för Nils Ferlin i vissa avseenden som den ouppnåeliga förebilden. — De två var till och med släkt med varandra, anser litteraturkunniga personhistoriker, som i ett gemensamt släktträd förenat alla de stora värmländska diktarna: Tegnér, Geijer, Fröding, Selma Lagerlöf och Ferlin.

Nils Ferlins far Johan Albert var redationssekreterare på Nya Wermlands-Tidningen i Karlstad men han tillhörde också redaktionen för den värmländska julkalendern Vermländingarne, som utgavs åren 1984—1896. Bland sina papper i "styckegodset" i Norrboda hade Nils Ferlin ett brev från detta sammmanhang. Inför 1895 års julkalender har J A Ferlin tydligen tagit kontakt med Fröding, som då vårdades på Suttestads sjukhem i Lillehammer i Norge. Därifrån skriver Fröding i november 1894 till "M. k. bror" Ferlin: "Jag har försökt dikta hop något eller stila opp något gammalt, men jag orkar inte. Ni får ta prologen, ifall ni nödvändigt skall ha något af mig — den är annars väl långtrådig."

Den prolog som Fröding så anspråkslöst karakteriserar, är den redan då mycket be-

undrade Prologen vid Karlstads teaters invigning 1893.

*

När Gustaf Fröding dog 1911, var Nils Ferlin tolv år. Naturligtvis träffades de aldrig, men den senare har högst sannolikt ändå fått viss kontakt med den äldre diktarkollegan redan som ganska ung. I det Ferlinska hemmet läste man mycket lyrik, men mera Tegnér, Franzén, Runeberg och Snoilsky än Fröding. Däremot hade ju pappa Ferlin kalendern Vermländingarne på sina hyllor. Den bevisligen versintresserade Nils hittade säkert kalendrarna, möjligen i något obevakat ögonblick. De innehöll lyrik också av andra värmländska skalder som t ex Oscar Stjerne, som hade efterträtt Fröding på Mauritz Hellbergs Karlstads-Tidningen, rentav bokstavligen i samma stol.

Ännu en yttre beröringspunkt mellan de två poeterna finns. Nils Ferlin innehade åren 1942—1946 det Frödingsstipendium, som utdelas efter omröstning bland landets studentkårer. År 1960 utdelade Värmlands landsting för första gången sitt Frödingsstipendium. Det gick till Nils Ferlin.

*

Men betydligt väsentligare förhållanden och djupare liggande tankegångar förenar Gustaf Fröding och Nils Ferlin. De två är inom svensk lyrik utan motstycke i sin förmåga att kombinera ord och rytm på ett sådant sätt, att deras dikter ofta är sångbara nästan direkt som de står. — Att så verkligen är fallet är lätt att konstatera. STIM:s datalistor visar att det är just dessa två poeters dikter som är mest tonsatta av alla (Bellman och Evert Taube är ju specialfall).

*

På samma sätt hör båda till svensk lyriks främsta versartister i den meningen, att det är praktiskt taget omöjligt att finna ett nödrim eller ens ett ansträngt rimpar hos dem. Både Fröding och än mer Ferlin skriver självironiskt om sitt rimsmideri, som i själva verket är ekvibrilistik på en nivå nästan utan motstycke på svenska. Så Fröding i t e x "Balen" och många andra av de mest citerade dikterna, så Ferlin i bl a "Gårdstango" med rimflätningar minutiöst följande dansrytmen.

*

Hur Nils Ferlin fullt medvetet använder Gustaf Fröding som förbild, framgår klart i bl a dikten "Syner i lövsprickningen" i debutsamlingen En döddansares visor, en alldeles egen och originell parafras på Frödings virtuosa "Det var dans bort i vägen". Ferlin är nästan lika formfulländad men han anslår ändå en helt annan ton:

Nu brinner vårens blåa eld på Abborrbergets krön,
där dansar Kalle Knopare, gudomligt ung och skön.
Krökt sitter Ivan Speleman och flinar vid sitt spel,
och Rallar-Anton känner sej rätt salig för sin del.

*

Men frändskapen mellan Gustaf Fröding och Nils Ferlin når långt djupare än till det språkliga mästerskapet. Det har påpekats, bl a en gång av Ragnar Oldberg, att de båda men knappast några andra svenska diktare, har diktat om liljekonvaljen. "Den har poetiskt upptäckts eller poetiskt skapats av dem." De har skapat liljekonvaljen som symbolen för diktardrömmen. Båda har gjort det i var sin ädelsten i sin diktkonst, Fröding i "Kung Liljekonvalje av dungen" i sviten "Strövtåg i hembygden" och Ferlin i "Vilse" i samlingen Goggles: ". . . drömmen från liljekonvaljeår . . .".

*

Det verkligt avgörande för gemenskapen mellan de två värmländska diktarna är deras syn på medmänniskan, på den skyddslösa människan i en obarmhärtigt känslolös värld, på den yttersta ensamheten och den självvalda isoleringen. Från skilda utgångspunkter kommer de med olika tankebilder fram till samma slutsats.

Gustaf Fröding skriver i "En ghasel":

Jag står och ser på världen genom gallret;
jag kan, jag vill ej slita mig från gallret,
det är så skönt att se, hur livet sjuder,
och kastar höga böljor upp mot gallret,
så smärtsamt glatt och lockande det ljuder,
när skratt och sånger komma genon gallret.

Förgäves skall jag böja, skall jag rista
det gamla obevekligt hårda gallret
— det vill ej tänja sig, det vill ej brista,
ty i mig själv är smitt och nitat gallret,
och först när själv jag krossas, krossas gallret.

I "Av ständig oro" formulerar Nils Ferlin samma känsla lika uttrycksfullt:

Av ständig oro för stort och smått
jag blev alltmera en igelkott.

Jag har en fullgod repertoar
av tricks och konster till självförsvar.

Jag önskar inte bli biten
fast jag är konstig och liten.

Ja, konstig är jag till övermått
och en besynnerlig igelkott.

Ty dessa spjut som jag sträcker ut
har genomborrat mej själv förrut.

— Så ber jag, vänligen, bara
gott folk att låta mig vara.

*

Galler och spjut — två bilder av människans sista försvar i en grym värld.

* * *

Tänk, säger jag!

av Barbara Helsingius

Tänk, säger jag,
tänk när jag blir stor
och slipper lyssna till far och till mor!
Då får jag göra allt det jag vill
och mera därtill — jag tror —
tänk när jag blir stor!
En solglimt i morgondagg,
en blomma slår ut i hagen.

Tänk, säger jag,
tänk när jag får hem,
blir gift med fyra små barn, nej, fem!
Då har jag fått allt det som jag vill,
jag finns bara till för dem!
Tänk när jag får hem!
En vind går i mognad säd,
stunden är mitt på dagen.

Tänk, säger jag,
tänk när jag blir fri
från vardag, arbete, gnällande gli!
Då får jag göra allt det jag kan,
mitt slit är minsann förbi!
Tänk när jag blir fri!
Ett löv faller mot min jord,
en sky blir för solen dragen.

Tänk, säger jag,
tänk säger jag då,
när jag var liten med smultron på strå
i tidlös lek som skulle förbli —
så var allt förbi ändå.
Så fort det kan gå!
Ett vingslag i mörknad skog,
klockan är midnatt slagen.

Det var när natt blev dag . . .

av Jonas af Roslagen

Det var när natt blev dag, nu är det länge sen
och du sov varm och bar. Ett fönster stod på glänt…
Med dagningen kom vind, den lekte i gardin
men den var alltför ljum att ta dig ur din dröm.

Jag ville väcka dig till älskogslek igen.
Du log men log i sömn, jag veknade av det
Morfeus höll dig kvar i dina drömmar än
men du var fin att se när natten gick mot dag.

Än sov du varm och bar, jag rörde vid din kind
Du log med log i sömn och du var fin att se
Ifall det gick att få ett kort moment tillbaks
ur ett passerat liv så valde jag just då.

Men det var utopi och flykt från verklighet
Jag vet att det är så men minnena får gro
Det var när natt blev dag och staden utanför
sov än i fridfull sömn och du var kvar i den.

Av larmet utanför kom du till sams igen
Då log du lite blygt och smög dig närmare mig
Som om vi handlat fel och det förstod jag ej
Jag log emot dig då… Du ler åt det idag.

Jonas af Roslagen, även kallad Jonas Flodén, har tidigare utgett bl a skivorna (och kassetterna) "På ett Café", "Från Gyllene dagar på The Golden Days till rengällning i Lappland" och "Vi måste gå tillsammans". Ny är "Drömd horisont/Avlägsen närhet", som finns både som skiva/kassett och som bok. Beställs från Yrkestrubadurernas förening, boken via Frams bokförlag.

Vismålning
— *Ny LP med Ove Engström*

Ferlinsällskapets Trubadurpristagare 1986, *Ove Engström*, har just utkommit med en ny LP med det poetiska namnet "Vismålning". Här finns nya tonsättningar av Ove till dikter av *Dan Andersson, Tor Bergner, Stig Carlson, Marja Entrich, Nils Ferlin, Gustaf Fröding, Helmer Grundström, Esse Jansson, Hans Kjellgren, Ingmar Lindberg, Bo Setterlind* och *Sven Viksten* m fl. Det är 16 visor med nyskriven musik till dikter som varierar tidsmässigt från 1891 (Frödings "I ungdomen") till mitten på 1980-talet (Bo Setterlinds "Gitarren i F").

På LP:n "Vismålning" finns naturligtvis också Nils Ferlin, "Nils Ferlins Ölandsvals", som visar en annorlunda sida av skalden. Ove har fått sig berättad följande version: Under 30-talet gästade Nils Ferlin konstnären Axel Kargel på Öland under flera somrar i dennes ateljé Sjöstugan norr om Borgholm och vid något tillfälle under denna tid skrev Ferlin en text som han kallade "Ölandsvalsen".

Vidare ingår Tor Bergners dikt "Då mötte jag spelmannen", "Bara i tystnaden" av Esse Jansson, "Commedia dell' Arte" av Marja Entrich, "Att vara" av Helmer Grundström och "En vintrig visa" av Sven Viksten.

Skriv eller ring till MUSICANT RECORDS
Nässelstigen 91
162 40 VÄLLINGBY
Tel. *08-89 50 95*

Laterna Magica

kallar Bengt Nyquist, MEAW HB, Lidingö, en ny skiva/kassett, som utgetts på Koster Musikproduktion. Tonsättare är den bortgångne, omdiskuterade Johnny Bode. Ferlin-dikterna sjungs av Lillemor Dahlqvist och John Ulf Anderson, och orkesterledare är Anders Dahl. Utöver titeldikten ingår några av diktarens mest kända visor. Inspelningen har gjorts med stöd från Statens Kulturråd. Beställning enklast direkt från Koster Musikproduktion, Box 7, 154 00 Gnesta.

Ur Nils Ferlins Diktvärld

är titeln på en ny kassett, där Berth Söderlund, Norrköping, läser och sjunger välkända Ferlin-dikter. Kapellmästare Janne Lindstedt ackompanjerar på dragspel.

Kassetten kan beställas hos Mobile Reckording HB, Riksdalergatan 27, 603 79 NORRKÖPING.

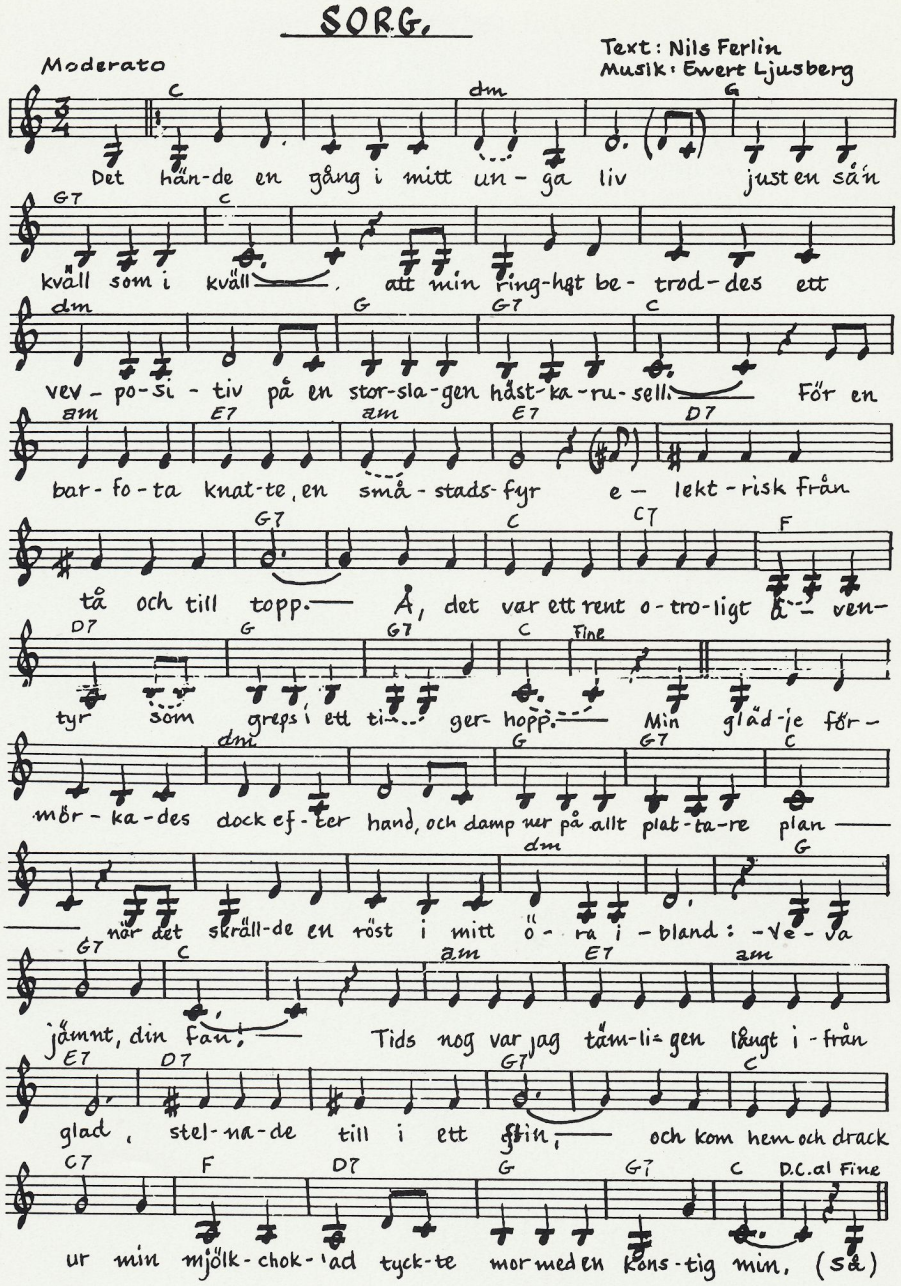

Ewert Ljusberg, numera värmlänning vorden, gör denna kommentar till sin tonsättning: " Jag har lyssnat till Nils Ferlins egen språkmelodi, när han läste in dikten en gång i tiden. Det blev ett stort språng i ordet *konstig* i satsen '. . . tyckte mor med en kon-stig min'. När jag gick tillbaka i texten till motsvarande ställe i melodin i andra versen, hamnade tonsprånget mitt i 'ti-ger-hopp'. En sådan tur kan man ha ibland. Vad mer är att säga om detta? Jo, jag har ändrat ordet *sådan* i andra raden till *så'n* för versmåttets skull, trots att jag vet hur oerhört noga Ferlin var med varje nyans. *Sådan* är bättre och kan sjungas med lite övning. jag själv sjunger alltid *sådan*. Men det underlättade notskriften att göra ordet enstavigt.

Wasa Knäcke.
Är gott. Gör gott.

ÅRETS NYHET!

Nu har våren kommit till Rhen-Mosel -en fantastisk kryssning!

KRYSSA MED GDG:s KRYSSNINGS FARTYG PÅ NATURSKÖNA RHEN OCH MOSEL

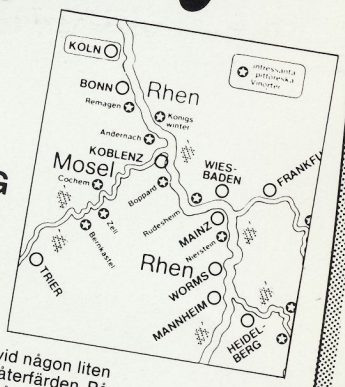

Så här går kryssningen till...

Avresor från i stort sett hela Sverige med GDG:s EXPRESSBUSSAR eller CONTINENTBUS till Malmö. Därifrån till Trelleborg med TT-linjens jättestora lyxfärjor (dubbelhytt ingår) till Travemünde och vidare till Köln med vår bekväma Continentbus och M/S Victoria, som ligger och väntar på oss.

Direkt avgång. Vi färdas först på Rhen och framåt kvällen och under natten ligger vi alltid stilla vid någon liten intressant vinort. Beroende på reslängd stiger Du av M/S Victoria efter 4,5 eller 7 dagar för att börja återfärden. På M/S Victoria är heter GDG:s kryssningsvärd Holger. Han har arbetet med GDG:s fina resor i över 10 år och ordnar dagliga landutflykter, vinprovningar mm.

Så här bor Du ombord på M/S Victoria

Rymlig stor hytt, ca 10 m², med båda sängarna på golvet (ej våningssängar). Dusch, wc, telefon och radio i alla hytter. Dessutom har hytterna stora fönster för bästa möjliga utsikt samt luftkonditionering. Välkommen ombord!

RING 020 - 73 55 25
för bokning och information
– kostar Dig endast ett lokalsamtal.
GDG betalar samtalet.
ÖPPET VARD 09.00–20.00. LÖRD 11.00–15.00.
SÖND 11.00–15.00. VÄLKOMNA!

GDG

Idun Lovén död

Hon föll på sin post — den slitna frasen hade verkligen full täckning i fråga om Idun Lovén. Hon satt lugnt insomnad i en stol i sin ateljé vid Luntmakargatan den 20 feburari, uttröttad av förberedelserna inför sin planerade utställning.

Idun Lovén föddes 1916 i Växjö och växte upp i Linköping, där hon började studera konst under ledning av Leoo Verde. Efter studier bl a i Oslo för Per Krogh och senare som frielev hos Isaac Grünewald övertog hon tillsammans med Verde Edward Berggrens elevateljé i Stockholm, som 1959 döptes om till Konstskolan Idun Lovén. Hon var både rektor och lärare och deltog tidvis i undervisningen så sent som hösten 1987.

Idun Lovén talade med glädje och stolthet om sin vänskap med Nils Ferlin och med övriga bröder och systrar i Klara. Hon var en i den krets som en gång tog initiativet till Ferlin-priset och därmed till Nils Ferlin-Sällskapet. Alltsedan dess var hon en mycket aktiv och intresserad medlem i styrelsen.

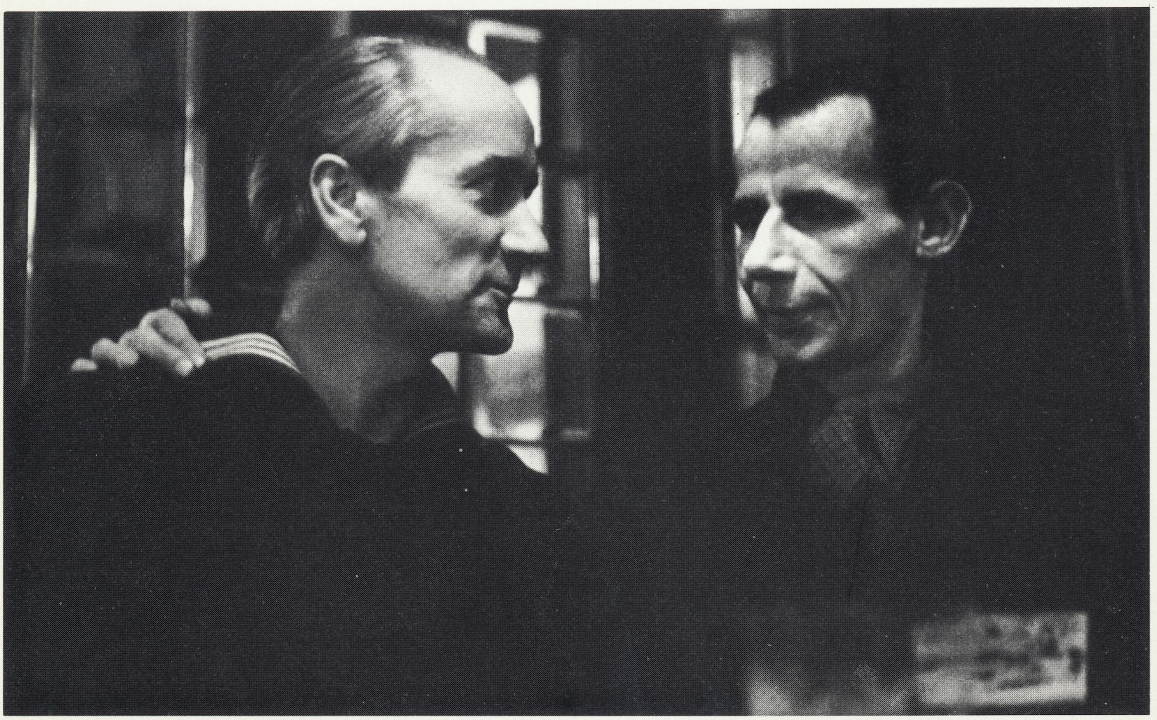

En av de bilder som fotografen K W Gullers överlämnat som gåva till Nils Ferlin-Sällskapet. Foto har mycket sällan publicerats tidigare.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Styrelsen för Nils Ferlin-Sällskapet avger härmed verksamhetsberättelse för år 1987

Styrelsens sammansättning:
Ordförande
fil mag Jenny Westerström
Vice ordförande
direktör Olof Ögren
Sekreterare
redaktör Gunnar Larson
Skattmästare
fil mag Tor Englund
Övriga ledamöter
förf Ebba Ehrenborg
direktör Curt Enström
förf Axel Liffner
Suppleanter
redaktör Esse Jansson
programdirektör Bengt Emil Johnson
konstnär Idun Lovén
Adjungerad ledamot
förf Sandro Key-Åberg

Styrelsen har under året haft två protokollförda sammanträden.

Årsmötet hölls den 4 maj i Sjöfartshuset, Stockholm. Upp mot hundratalet medlemmar deltog. Ordföranden Jenny Westerström omvaldes liksom den del av styrelsen som stod på omval, d v s ordinarie ledamöterna Curt Enström, Gunnar Larson och Olof Ögren. Som suppleant omvaldes Esse Jansson och som ny suppleant valdes Bengt Emil Johnson efter Eva-Lisa Lennartsson, som avböjt nytt omval. Som adjungerad styrelseledamot omvaldes Sandro Key-Åberg.

Till medlemmar i valberedningen omvaldes Maj-Brit Carlson, Henry Iserman och Erik Midfalk med Henry Iserman som sammankallande.

Till revisor och revisorssuppleant omvaldes Sten Skanne respektive Kerstin Malmström.

Årsmötets medlemmar framförde ett antal förslag till innehavare av 1987 års Ferlin-pris och trubadurpris.

Årsmötet beslöt höja årsavgiften från 50 kr till 60 kr, för studerande och pensionärer från 40 kr till 50 kr.

Med anledning av att Nils Ferlin skulle ha fyllt 90 år 1988, hade förslag inkommit om att Nils Ferlin-sällskapet skulle arrangera en jubileumsafton med artistframträdanden. Eventuellt skulle då också Sveriges Radio kunna göra en bandupptagning för sändning. Eventuell vinst skulle tillfalla Sällskapet. Årsmötet uppdrog åt styrelsen att vidare behandla frågan.

Höstens sammankomst med prisutdelning hade förlagts till ny lokal, den traditionsrika Söder-krogen Pelikan som har viss anknytning till Nils Ferlin och andra Klara-bröder och -systrar. Årets Ferlin-pris utdelades till poeten Tomas Tranströmer, Trubadurpriset hade tilldelats sångaren och diktaren Cornelis Vreeswijk. Då han på grund av sjukdom var förhindrad att deltaga, mottogs priset av hans syster och systerson.

Sällskapets ekonomiska situation är inte helt tillfredsställande, vilket påpekades redan föregående år. Kostnaderna fortsätter att stiga, i första hand för tryckning och distribution av Poste Restante. Detsamma gäller de ständigt ökande kostnaderna för postens tjänster, som fungerar allt sämre. Antalet betalande medlemmar håller sig ungefär kosntant, medan intresset för Ferlin-tallrikarna minskar.

Det måste därför ifrågasättas, om inte Sällskapet under följande år borde temporärt hålla inne de 5 arbetsstipendier på vartdera 3 000 kr, som enligt beslut skall utdelas i den mån ekonomin så tillåter.

RESULTATRÄKNING	1987.12.31	1986.12.31
Intäkter		
Medlemsavgifter	65 725.—	59 995.—
Gåvor	7 185.—	9 110.—
Lotterier m m	666.20	1 397.—
Räntor	8 347.48	10 547.37
	81 923.68	81 009.37
Kostnader		
Poste Restante	—47 044.—	—39 017.30
Stipendier	—50 000.—	56 000.—
Bronsplatta	—	2 000.—
Övriga kostnader	— 5 727.90	—5 249.—
	—102 771.90	—102 266.30
Årets resultat	—20 848.22	—21 256.30

BALANSRÄKING		
Tillgångar		
Kassa	44.25	44.25
Postgiro	20 223 .77	18 844.99
Bank	71 926.10	84 243.10
Interim fordran	—	9 110.—
Summa tillgångar	92 194.12	112 242.34
Skulder		
Årsavgifter, förbetalda	34 810.—	34.010.—
Nils Ferlin fonden	40 000.—	40 000.—
Summa skulder	74 810.—	74 010.—
Eget kapital		
Kapital IB	38 232.34	59 489.27
Årets resultat	—20 848.22	—21.256 93
Summa eget kapital	17 384.12	38 232.34
Summa skulder o eget kapital	92 194.12	112 242.34

Stockholm i april 1988

Jenny Westerström
Ebba Ehrenborg
Tor Englund
Curt Enström
Gunnar Larson
Axel Liffner
Olof Ögren

Du

som redan betalat Din årsavgift — varför inte överlämna inbetalningskortet till den som bättre behöver det! Dvs en god vän som ännu inte varit klok nog att bli medlem.

NYA MEDLEMMAR

tom 88-02-25

Andersson, Ann Margret, Strålg 7, 112 63 Stockholm
Aronson, Marie, Hälsingeg 14 D, 113 23 Stockholm
Backlund, Birgit, Nordmarksv 15, 123 51 Farsta
Blomquist, Inge, Box 6035, 700 06 Örebro
Ferlin, Birgitta, Bergag 49, 752 39 Uppsala
Ferlin, Göran, Bergag 49, 752 39 Uppsala
Gustafsson, Barbro Ponthan, Aspv 11 B, 191 41 Sollentuna
Hedström, Leif, Linnég 16, 114 47 Stockholm
Johansson, Bo, Seved Ribbings väg 13, 223 66 Lund
Jönsson, Dorothy, Kvarng 27, 241 00 Eslöv
Larsson, Roland, Ulvsätersv 3, 191 45 Sollentuna
Nordlander, Gerd, Staketg 3, 803 56 Gävle
Persson, Elisabeth, Porlabacken 24, 124 45 Bandhagen
Persson, Oskar, Lådämnesg 20, 416 79 Göteborg
Robertson, Henning, Torkelsg 28 A, 753 29 Uppsala
Rying, Jonas, Torsgränd 4, 595 99 Mjölby
Undin, Björn, Centralv 38 B, 135 51 Tyresö

Ständigt medlemskap
Gullers, Karl W, 4963 E, Palomino Rd, Phoenix, USA

REVISIONSBERÄTTELSE

Granskningen av räkenskaperna för år 1987 har verkställts.

I anslutning härtill får jag avge följande berättelse.

Protokoll och styrelsens berättelse över verksamheten har genomgåtts.

Behållningen på postgiro och bank har kontrollerats.

Revisionen har inte givit anledning att framställa någon anmärkning.

Jag tillstyrker därför att styrelsen beviljas ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Danderyd den 14 april 1988.

Sten Skanne

N*är vårt språk blir allt mindre dynamiskt*
I *de bristande klyschornas dön,*
L*åt oss skriva dess mera balsamiskt!*
S*e, vi strävar mot diktkonstens krön!*

F*ör vi klarar oss inte förutan*
E*legansen i rimmens kvarter*
R*unt kring Klara, där versen och lutan*
L*ät sig höras på bröders manér.*
I*ntill änden vi söker Din like,*
N*ils Johan Einar Ferlin!*

G L

Ankom 7 juni 1988

KALLELSE

Nils Ferlin-Sällskapet håller ordinarie årsmöte

lördagen den 28 maj 1988 kl 18.30

på Hennickehammars Herrgård i Filipstad (OBS platsen!)

Filipstad har valts för att uppmärksamma 90-årsminnet av Nils Ferlins födelse.

Föredragningslistan upptar bl a nominering av kandidater till 1988 års Ferlin-pris och trubadurpris. Styrelsen erinrar om medlemmarnas rätt att föreslå pristagare.

Dessförinnan, kl 15.00 hälsar Ferlingruppen i Filipstad välkommen i Museet Kvarnen, vars samlingar gruppen i hög grad har bidragit till. Eftermiddagskaffe och kaka på Hennickehammar.

Efter årsmötet följer årsmötesmiddag på Hennickehammar (förrätt, varmrätt, dessert, kaffe). Välljudande underhållning. Inkvartering på Hennickehammar för den som så önskar.

Söndag frukost.

Abonnerad buss avgår från Stockholm C, uppe på Klarabergsviadukten lördag kl 10.00. Den går tillbaka från Hennickehammar söndag kl 11.00.

Kostnader:

Buss Stockholm — Filipstad t o r 140 kr

Hennickehammar: eftermiddagskaffe m kaka, middag, logi (dubbelrum) och frukost 530 kr. Tillägg för enkelrum 130 kr. Enbart middag 205 kr.

OBS! Anmälan om deltagande i middagen, om rum på Hennickehammar och om plats i bussen kan göras enbart genom inbetalning av specificerat belopp på pg 35 21 55-6. Beloppet måste vara Sällskapet tillhanda absolut senast den 19 maj.

HJÄRTLIGT VÄLKOMNA TILL ÅRSMÖTET!

Styrelsen

Poste Restante Medlemsblad för Nils Ferlin-Sällskapet nr 1, 1988

Skattmästare: Tor Englund, Sunnanvindsgränd 79, 175 38 JÄRFÄLLA. Tel. 0758-174 69

Sällskapets postgirokonto: 35 21 55-6

Redaktör för medlemsbladet: Gunnar Larson, Åsögatan 70, 116 24 STOCKHOLM. Tel 08-68 60 06

Tryck: Tryckgruppen AB

ISSN 0345—9519